

Paranee vanhetessaan

Saimme vuosi sitten nauraa Kirakassa brittikomiikan mestarin Ray Cooneyn sutkauksille. Silloin esitettiin näytelmää Juokse vaimosi edestä. Upposi hyvin suomalaisinkin! Linjat kuumina jatkoi siitä, mihin viime kesänä jäätiin.

Totesin jo silloin, että brittiläisen nauruteatterin juju perustuu repliikkien täsmälliseen ajoitukseen. Seuraava sivallus kun perustuu yleensä edellisiin vuorosanoihin, eikä yhteys saa vanheta. Cooneyn jotkut farssit ovat niin vauhdikkaita, että englantilaisetkin näyttelijät empivät. Ajoituksen hallitseminen on vaikeaa äidinkielelläkin.

Alkuperäisen nopeatempoisen englantilaisen teatteriesityksen kääntäminen esimerkiksi televisiossa on hankalaa, koska lyhyitä vastineita on vaikea löytää, ja pidempään tarinaan ei aika eikä tila riitä.

Cooney on vaativaa harrastelijateattereille, mutta silti tai sen vuoksi hänen näytelmiään menee useassa paikassa tänäkin kesänä. Cooney on kuulunut myös muutaman suomalaisen ammattiteatterin ohjelmistoon.

Viime kesän näytelmän oli suomentanut Esko Elstelä ja Linjat kuumina -hassuttelun Mikko Viherjuuri. Molemmat tekstit toimivat moitteetta.

Kävin katsomassa ensi-illan, jota koko päivän jatkunut sade uhkasi. Sää kuitenkin kirkastui kuulaaksi illaksi. Huono keli oli kuitenkin pelästyttänyt monet. Jäi tunne, että sään uhka oli myös jähmettänyt näyttelijöiden mielet ja jäsenet. Ensi-ilta jäikin aika vaatimattomaksi. Monet ihmettelivät myös ohjaajan poissaoloa, vaikka syy tiedettiin.

Uskoin kuitenkin, että parempaa oli tulossa. Vääntäydyin siis myös viimeiseen esitykseen. Katsomo tuli täyteen, mikä ei voinut olla vaikuttamatta. Nyt kaikki meni vauhdikkaasti. Kuulin mielestäni joitakin välähdyksiä, joita en ensi-illasta muista.

Jyrki Nurmen Juha Niemi, eli John Smith, kohelsi luotettavasti. Myönteiseksi yllätykseksi oli kuitenkin kehittynyt Erkki Virtasen esittämä vuokralainen Taneli Oksanen. Tämän roolin kompastus on juuri ajoitus. Uskoakseni kirjailija on rakentanut tarinan tarkoituksella niin, että Oksasen repliikit rentouttavat naamalihakset ja saavat silmät vuotamaan. Onnistui mainiosti.

Näytelmän naiset Elina Koskinen, Virpi Anttio ja eritoten Outi Eivola hallitsevat hommansa. Näytelmä päättyy myös vekkulisti naisten voitoksi. Näkemistäni monista kirakoista Juha Malin pärjää nyt hyvin, ja isä Arvo Malinhan kuuluu kalustoon.

Arto Lindholm on saanut porukkansa mukavaan vetoon. Mistä tulee nuoren ohjaajan ote ja auktoriteetti? Ei ainakaan iästä eikä kokemuksesta. Mutta varmaan yrittämisestä ja sitoutumisesta.

Farssistakin pitäisi löytyä joku ylevä mieleen jäävä viesti. Ehkä se tässä näytelmässä on sisaruksiksi luultujen nuorten kummallinen yhteys, heidän kiihkeä ja vilpitön halunsa tavata toisensa ja kaiken palkitseva onnellinen loppu.

pajen